

Trabzon Çalışmaları Dergisi

Journal of Trabzon Studies

Cilt/Vol 4 | Sayı/No 1
Aralık/December 2024

ARALIK 2024 | CİLT 4 - SAYI 1
DECEMBER 2024 | VOL 4 - NO. 1

TRABZON ÇALIŞMALARI DERGİSİ

JOURNAL OF
TRABZON STUDIES

2021 yılı itibarıyla yayın hayatına başlayan *Trabzon Çalışmaları Dergisi*, sosyal, beşeri, idari bilimler, şehir bölge planlama, peyzaj ve mimarlık alanlarında çalışmalara yer verilen hakemli akademik bir yayındır. Dergi, Trabzon kentine dair farklı disiplinlerin kendi yaklaşımları çerçevesinde ortaya koyacağı araştırma makaleleri çerçevesinde kente dair bir platform oluşturmayı ve bunu kamuoyu ile paylaşmayı amaçlamaktadır. Dergi, Trabzon kentine dair tüm disiplinlerin gerçekleştireceği yeni veriler ortaya koyan, mevcut veriler doğrultusunda kent sorunlarını tartışan tüm araştırma makalelerinin yanı sıra teorik ve kavramsal bağlamda kentin farklı unsurlarını tartışan makalelere de açıktır. Dergide kuramsal ve analitik özgün araştırma makalelerinin yanı sıra kısa makale, rapor, derleme, konferans notları, örnek olay, kitap tanıtımı vb. makale dışı yazılara da dergi bünyesinde her sayıda belirli oranda yer verilecektir.

Trabzon Çalışmaları Dergisi yılda bir kez Aralık ayında yayımlanır.

Dergide yayımlanan yazılarda belirtilen görüşler yazarlara aittir; Derginin sorumluluğu yoktur.

EDİTÖRLER | *Editors*

Muharrem BAYRAK

Doç. Dr. | *Assoc. Prof.* Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. | *Assoc. Prof.* Abdullah UZUN

Doç. Dr. | *Assoc. Prof.* Özgür TÜFEKÇİ

DANIŞMA KURULU | *Advisory Board*

Prof. Dr. Ruşen KELEŞ

Prof. Dr. Bünyamin ER, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye*

Prof. Dr. İsmail KÖSE, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye*

Doç. Dr. Vahit GÜNTAY, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye*

Doç. Dr. Umut ÜZAR, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye*

Doç. Dr. Cenk BEYAZ, *İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye*

Doç. Dr. Hüseyin YADIGAROĞLU, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye*

İLETİŞİM | *Contact*

E-Posta: trabzoncalismalari@gmail.com

Aralık 2024 | CİLT 4 SAYI 1

December 2024 | VOL 4 NO. 1

İÇİNDEKİLER | TABLE OF CONTENTS

6-24	Araştırma Makalesi Research Article	Trabzon'da 50 Yılda Değişen Mahalle İsim ve Sınırları <i>Neighborhood Names and Boundaries That Changed in Trabzon in 50 Years</i> <i>Büşra Aydın</i>
25-44	Araştırma Makalesi Research Article	Trabzon'da Sağlık Hizmetleri (1923-1960) <i>Health Services in the City of Trabzon (1923-1960)</i> <i>Cem Er</i>
45-46	Kitap İncelemesi Book Review	Geçmişten Günümüze Trabzon'da Doğal Afetler <i>Muharrem Bayrak</i>
47-55	Bibliyografya Bibliography	2024 yılında Trabzon Üzerine Yazılmış Kitap ve Makaleler

Geçmişten Günümüze Trabzon'da Doğal Afetler

Fatih Erol ve Mustafa Topsakal, Trabzon Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, 2024

Muharrem Bayrak*

* Doktora Öğrencisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler A.B.D., mhrmbyrk96@gmail.com.

"Geçmişten Günümüze Trabzon'da Doğal Afetler" kitabı, Trabzon'un doğal afet geçmişini detaylı bir şekilde inceleyen önemli bir eserdir. Fatih Erol ve Mustafa Topsakal tarafından yazılan bu kitap, Trabzon'un doğal afetlerle olan tarihsel mücadelesini ve bu afetlerin bölge üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Bu çalışma, Trabzon'un coğrafi ve iklimsel özelliklerinin doğal afetlere nasıl zemin hazırladığını ve bu afetlerin toplumsal ve ekonomik etkilerini derinlemesine analiz etmektedir.

Yazarlar, Trabzon'da meydana gelen doğal afetlerin tarihsel bir envanterini sunmaktadır. 1848 yılından 2024 yılına kadar olan dönemde meydana gelen afetleri arşiv belgeleri, gazete haberleri ve resmi kayıtlar gibi çeşitli kaynaklardan derlenmiştir. Bu metodolojik yaklaşım, kitabın bilimsel değerini artırmakta ve okuyucuya güvenilir bir bilgi kaynağı sunmaktadır. Kitap, afetlerin sıklığını, şiddetini ve etkilerini analiz ederek, Trabzon'un doğal afetlerle olan tarihsel ilişkisini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Dokuz bölümden oluşan çalışmanın "İnceleme Alanının Genel Coğrafi Özellikleri" başlıklı ilk bölümünde, Trabzon'un coğrafi konumu ve topografyası, iklim özellikleri, hidrografyası, jeolojik yapısı ve bitki örtüsü analiz edilmiştir. Trabzon'un coğrafi özellikleri, doğal afetlerin oluşumunda ve etkilerinde belirleyici bir rol oynar. Dağlık ve engebeli arazi yapısı, yoğun yağışlar, zengin hidrografya ve jeolojik yapı, bölgenin sel, heyelan ve diğer doğal afetlere karşı savunmasız olmasına neden olur. Bu nedenle, Trabzon'da afet yönetimi ve risk azaltma stratejileri geliştirilirken, bu coğrafi özelliklerin dikkate alınması büyük önem taşımaktadır.

"Heyelanlar" başlıklı ikinci bölümde ise, heyelanların genel özellikleri, tarihsel heyelan olayları, heyelanların nedenleri, heyelanların etkileri ve mücadele stratejileri incelenmiştir. Kitap, geçmişte yaşanan olaylardan ders çıkararak, gelecekte benzer afetlerin etkilerini azaltmak için alınması gereken önlemleri detaylı bir şekilde sunmaktadır. Bu bölüm, afet yönetimi ve risk azaltma konularında çalışanlar için önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

"Sel ve Taşkınlar" başlıklı üçüncü bölüm ise, Trabzon'un doğal afetlerle olan mücadelesinde sel ve taşkınların ne denli önemli bir yer tuttuğunu gözler önüne sermektedir. Bölgenin coğrafi ve iklimsel özellikleri, sel ve taşkın riskini artırmaktadır. Bu durum hem yerel yönetimlerin hem de halkın dikkatli olmasını gerektirmektedir.

"Çığlar" başlıklı dördüncü bölümde Trabzon'un doğal afetlerle olan mücadelesinde çığların ne denli önemli bir yer tuttuğunu gözler önüne sermektedir. "Fırtına ve Olumsuz Hava Koşullarının Sebep Olduğu Afetler" başlıklı beşinci bölümde ise Trabzon'da meydana gelen birçok fırtına olayını tarihsel bir perspektifle ele almaktadır. Örneğin, 1936 yılında Trabzon Limanı'nda meydana gelen fırtına, 8 kişinin ölümüne neden olmuş ve büyük maddi hasara yol açmıştır. Benzer şekilde, 1968 yılında yaşanan fırtına, Trabzon genelinde 1346 evin çatısının hasar görmesine ve birçok yapının yıkılmasına neden olmuştur. Bu tür olaylar, bölgenin fırtına ve olumsuz hava koşullarına karşı ne kadar savunmasız olduğunu göstermektedir.

"Sonuç ve Değerlendirme" başlıklarında ise, Trabzon'da afet yönetimi ve risk azaltma konularında yapılan çalışmaları değerlendirilmiştir. Geçmişte alınan önlemler ve uygulanan stratejiler, afetlerin etkilerini azaltmada kısmen başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, daha etkili bir afet yönetimi için kapsamlı ve entegre yaklaşımların benimsenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Yazarlar, doğal afetler hususunda toplumsal farkındalığın artırılması gerekliliğini vurgularken, afet yönetimi planlarının güncellenmesi ve acil durum müdahale kapasitelerinin artırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Kapsamlı bir tarihi sürecin incelendiği çalışma, karşılaştırmalı analizler noktasında eksik kalmaktadır. Farklı coğrafi bölgelerdeki benzer afetlerle karşılaştırmalar yapılarak, Trabzon'un özgün risk faktörleri ve yönetim stratejilerinin de incelenmesi Trabzon'un doğal afetler konusundaki tecrübesinin daha iyi anlaşılması noktasında daha iyi bir sonucu ortaya çıkaracaktır. Ancak alışma, Trabzon'un doğal afetlerle olan tarihsel mücadelesini ve bu afetlerin bölge üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele alan önemli bir eser olarak bu husustaki literatür eksikliğini gidermektedir. Kitap, sadece Trabzon için değil, benzer coğrafi ve iklimsel özelliklere sahip diğer bölgeler için de önemli dersler içermektedir. Yazarlar, doğal afetlerin kaçınılmaz olduğunu, ancak etkilerinin azaltılabileceğini vurgulayarak, toplumsal bilinç ve hazırlığın önemine dikkat çekmektedir. Bu eser, afet yönetimi ve risk azaltma konularında çalışan araştırmacılar, politikacılar ve yerel yöneticiler için olduğu kadar Trabzon sakinleri için de değerli bir kaynak olma niteliği taşımaktadır.

